

กลวิธีทางภาษาในการอวยพร งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส¹

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ

รับบทความ 1 ธันวาคม 2561 แก้ไขบทความ 27 กุมภาพันธ์ 2562 ตอรับ 15 มีนาคม 2562
ออนไลน์ 16 พฤษภาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาในการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส โดยข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้จำกัดขอบเขตข้อมูลงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองโดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 10 คลิป ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ (Lexical Choices) การใช้การกล่าวอ้าง (Claiming) การใช้มุขลบท (Presupposition) การใช้อุปลักษณ์ (Metaphor) และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่สื่อความ 4 ชุดความหมาย จากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ ก) คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตร่วมที่ดี ข) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ของผู้อวยพร ค) ผู้อวยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนอวยพรคู่บ่าวสาว ง) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส: การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร” และเค้าโครงงานวิจัยนี้ผ่านหลักสูตรการอบรมโครงการ “อาศรมวิจัยมนุษยศาสตร์ครั้งที่ 4” (2561) ภายใต้ชุดโครงการเวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2562 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ยั่งยืน ทั้งนี้การที่ผู้ช่วยพรเลือกใช้หรือไม่ใช้กลวิธีทางภาษาใดกลวิธีหนึ่ง ย่อมสื่อถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมได้

คำสำคัญ งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส กลวิธีทางภาษา การอวยพร คู่บ่าวสาว
ผู้ช่วยพร

Language Strategies in Wedding Blessings

Thinnawat Sroikudrua

Received 1 December 2018; revised 27 February 2019; accepted 15 March 2019; online 16 May 2019

Abstract

This research aimed to study forms of language or language strategies used in wedding blessings. The scope of this study was limited only to wedding celebrations of urban dwellers in Bangkok. The data were collected from 10 video clips published on www.youtube.com from 2013 to 2018. Five language strategies were used in wedding blessings, namely, lexical choices, claiming, presupposition, metaphor and rhetorical question. These linguistic devices conveyed the four sets of wedding blessing topics: a) good qualities of the couple guaranteeing a good marriage life; b) advice on marriage life provided by the guest of honor; c) the guest of honor considered an important person who is a representative to bless the wedding couple and d) having a good marriage life with a good spouse, love, warmth and sustainability. Whether the guest of honor either used or did not use any language strategies reflected the ideas, belief, culture, and way of life of people in society.

Keywords: Wedding ceremony, Language strategies, Blessing, Wedding couples, the Guest of honor

บทนำ: ความเป็นมาของปัญหา

การนิยามความหมายของประเพณีแต่งงานของหนุ่มสาวปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีต การแต่งงานถือเป็นการรับรู้ของทั้งสองครอบครัวรวมถึงคนในสังคม เป็นประเพณีที่มีคนเข้ามารับรู้เกี่ยวข้องมากมาย แต่ความหมายใหม่ของนิยาม คำว่าประเพณีการแต่งงานเป็นความหมายในเชิงปัจเจกเป็นเรื่องของคนสองคน บุคคลจำนวนมากไม่มีความจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมอีกต่อไป ญาติพี่น้องที่เคยต้องรวมตัวกันเตรียมของในวันสุกดิบก่อนวันแต่งงานอาจพบเห็นได้ยากขึ้นในปัจจุบัน เพราะกระบวนการต่างๆ ถูกทดแทนด้วยระบบทุนนิยม ที่ทำหน้าที่รับจ้างทำทุกอย่างให้ครบทุกกระบวนการผ่านตัวแทนในการทำหน้าที่ เช่น บริษัทจัดงาน และประเพณีการแต่งงานสมัยใหม่อาจไม่ต้องเหมือนในอดีต ที่ต้องมีรูปแบบพิธีกรรม ธรรมเนียมการรดน้ำ การทำพิธีสงฆ์อีกต่อไป แต่ประเพณีการแต่งงานอาจลดรูปเหลือแค่พิธีกรรมที่มีผลทางกฎหมายเท่านั้น ได้แก่ การจดทะเบียนสมรส (อาวีวรรณ หัสติน, 2558, น. 69) การให้ความสำคัญกับพิธีเลี้ยงฉลอง เนื่องจากเป็นพิธีที่ทั้งสองฝ่ายเชิญแขกมาเป็นพยานรักในการประกาศว่าตนได้สมรสมีคู่ครองแล้ว (ธนนิกานต์ ชัยนตราคม, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับขนิษฐา จิตชินะกุล (2552, น. 12) ที่กล่าวถึง การจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรส ในปัจจุบันมีทั้งต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ที่สามารถครองคู่ได้อย่างยั่งยืน ทำให้คู่สมรสเลือกที่จะจัดพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย แม้ว่าจะเป็นการจัดพิธีกรรมแบบย่ออีกก็ตาม ในขณะที่เดียวกันคู่สมรสเลือกที่จะจัดงานเลี้ยงฉลองแบบทางตะวันตกเพื่อสื่อถึงสถานภาพทางสังคม ความเป็นบุคคลสาธารณะ หรือการมีเครือข่ายทางสังคมหรือฐานะของตนเอง โดยรูปแบบของงานจะเน้นไปที่ความหรูหรา ยิ่งใหญ่และมีการเชิญแขกผู้มาร่วมงานจำนวนมาก

การอวยพรเป็นองค์ประกอบสำคัญของงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ที่มีลักษณะประจักษ์เฉพาะเกิดขึ้นภายใต้วิถีปฏิบัติของสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นแบบแผนและปฏิบัติกันมา การอวยพรดังกล่าวจึงไม่ใช่เพียงธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ยังสื่อความ และสะท้อนแนวคิดของผู้คนสังคมในแต่ละยุคสมัย สอดคล้องกับ

ข้อเสนอของพรทิพย์ พุกผาสุข (2547) ที่กล่าวว่าทำให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โอกาสของการให้พรมีหลายโอกาส ซึ่งมักจะเป็นโอกาสพิเศษ เช่น โอกาสวันเกิด โอกาสปีใหม่ โอกาสขึ้นบ้านใหม่ และโอกาสมงคลสมรส เป็นต้น “การพูดอวยพรมักควบคู่ไปกับการแสดงความยินดีหรือแสดงความปรารถนาดี เพราะก่อนการอวยพรมักจะมีการกล่าวแสดงความยินดี” (สำเนียง มณีกาญจน์ และสมบัติ จำปาเงิน, 2542, น. 87)

จากที่กล่าวไปข้างต้นจะเห็นได้ว่าพิธีเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคมปัจจุบัน แม้ว่าการแต่งงานจะลดขั้นตอนบางอย่างไป แต่พิธีเลี้ยงฉลองมงคลสมรสกลับมีความสำคัญมากขึ้นซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาในการอวยพรคู่บ่าวสาว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพิธีแต่งงานมีกลวิธีทางภาษาในการอวยพรอย่างไร เพราะเหตุใดจึงใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวที่สำคัญงานวิจัยนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของคนในสังคมไทยปัจจุบันผ่านการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสว่าสื่อแนวคิดของคนในสังคมไทยอย่างไร

สมมติฐาน

กลวิธีทางภาษาในการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสมีหลายกลวิธี ทั้งนี้กลวิธีทางภาษาดังกล่าวยังมีหน้าที่สื่อความให้เห็นถึงแนวคิดของผู้คนในสังคมไทย อาทิ การให้ความสำคัญกับประธานหรือผู้อวยพรในพิธี อาทิ วยวุฒิ คุณวุฒิ เป็นต้น

ขอบเขตข้อมูลของการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยนำร่อง ดังนั้นขอบเขตของข้อมูลคือ คลิปงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองจำนวน 10 คลิปที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ยูทูบ (www.youtube.com) และเนื่องจากงานวิจัยนี้ต้องการวิเคราะห์แนวคิดของคนเมืองในปัจจุบัน จึงเลือกเก็บข้อมูลย้อนหลัง 6 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 โดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

การอวยพรในงานวิจัยนี้ หมายถึงเหตุการณ์การสื่อสารหนึ่งในพิธีเลี้ยงฉลองมงคลสมรสที่ประธานในพิธีได้รับเชิญให้ขึ้นกล่าวอวยพร ประธานในพิธีโดยมากจะเป็นเพื่อน ญาติ หรือผู้ใหญ่ที่นับถือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว หรือหัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน เช่น นายทหารที่เป็นเพื่อนพ่อเจ้าบ่าว นายกรรมมนตรีเป็นเพื่อนกับพ่อฝ่ายเจ้าสาว หัวหน้างานฝ่ายเจ้าบ่าวเจ้าสาว ทั้งนี้สถานการณ์การอวยพรอาจมีคนขึ้นกล่าวอวยพรมากกว่า 1 คน แต่ในงานวิจัยเลือกวิเคราะห์เฉพาะคำกล่าวอวยพรของประธานในพิธี

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมของงานวิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาซึ่งเป็นแนวคิดหลักเพื่อวิเคราะห์และอธิบายลักษณะภาษา แนวคิดเกี่ยวกับการอวยพร และแนวคิดการแต่งงานซึ่งเป็นแนวคิดเสริมประกอบการวิจัย ทั้งนี้มีการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาในประเด็นเหล่านี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลวิธีทางภาษา

ภาษามีหน้าที่ใช้สื่อความหมายและเจตนาของผู้ส่งสาร Machin และ Mayr (2012, p. 29) กล่าวว่า ภาษาประกอบด้วยตัวเลือกทั้งด้านรูปคำ จำนวน ประโยค ลักษณะโครงสร้าง การเลือกใช้หรือไม่เลือกใช้ภาษาของผู้พูดแสดงจุดประสงค์บางอย่าง ภาษาเต็มไปด้วยตัวเลือกให้ผู้ใช้ได้เลือกและนำมาใช้ การเลือกใช้ภาษาในรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือคำที่มีความหมายใดความหมายหนึ่งย่อมสามารถ

สื่อถึงความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ รวมถึงวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคม แม้กระทั่งการสนทนาหรือการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตัวเลือกทางภาษาเหล่านี้ จะสื่อความสัมพันธ์ระดับปัจเจกและความสัมพันธ์ของผู้สื่อสารในสังคมได้ เช่นเดียวกัน การอวยพรงานฉลองมงคลสมรสย่อมเกิดจากการเลือกใช้ภาษาของผู้อวยพรในด้านรูปแบบการเลือกใช้คำ การใช้อุปลักษณ์ การกล่าวอ้าง การใช้มุขบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ กลวิธีดังกล่าวย่อมสื่อเจตนา ความคิด ความเชื่อ ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเลือกใช้คำ (Lexical Choices)

กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์สามารถสื่อถึงชุดความคิดใดความคิดหนึ่งที่แฝงอยู่ในภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสาร (Van Dijk, 1995, p. 259) การเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีทางภาษาที่สำคัญที่ช่วยผู้รับสารเข้าใจเจตนาและช่วยตีความเหตุการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้นๆ ดังนั้นการเลือกใช้คำศัพท์จึงช่วยทำให้เข้าใจสารที่ผู้ผลิตตัวบทตั้งใจที่จะสื่อถึงผู้รับสาร นอกจากนี้คำศัพท์ยังสามารถบ่งบอกได้ว่า ผู้พูดหรือผู้เขียนมีความคิดเห็นต่อการกระทำอย่างไรต่อผู้ร่วมในเหตุการณ์ และต่อตัวเหตุการณ์เอง โดยความคิดเห็นนั้นๆ อาจเป็นในเชิงบวกหรือในเชิงลบ การใช้คำบางคำเข้าไปซ้ำหรือมีการใช้กลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันบ่อยๆ ย่อมแสดงว่าผู้ผลิตตัวบทตั้งใจที่จะนำเสนอประเด็นสำคัญที่แฝงความหมายบางอย่างแก่ผู้รับสาร (Machin and Mayr, 2012, p. 37)

จันทิมา อังคพณิชกิจ (2557, น. 149) กล่าวว่าหากพิจารณาที่การใช้คำกริยาว่ามีความสำคัญในการทำความเข้าใจสิ่งที่กล่าวถึงในตัวบทโดยพิจารณาในแง่ที่ว่าสิ่งที่กำลังกล่าวถึงนั้นคงอยู่และมีตัวตนในสถานะอย่างไรท่ามกลางการสื่อสารของบุคคล เช่นเดียวกับความรู้ความเข้าใจบางสิ่งบางอย่างที่มีอยู่แล้วของบุคคลในสังคม ถ้อยคำที่ปรากฏในตัวบทจึงไม่เป็นเพียงการแสดงข้อมูลถ่ายทอดความคิดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารเท่านั้นแต่ยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางสังคมบางอย่างที่แฝงอยู่กับการสื่อสารนั้นอีกด้วย

1.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)

อุปลักษณ์คือการเปรียบเทียบหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ด้วยการเปรียบเทียบที่เป็นนามธรรมเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมเพื่อการสื่อความที่เข้าใจง่ายและ/หรือเพื่อความสวยงามของภาษา การใช้อุปลักษณ์จึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้กรอบบังคับวัฒนธรรม ประสบการณ์และภูมิหลังที่มีร่วมกันของผู้สื่อสาร

การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวเดิมมักมุ่งเน้นไปที่การแสดงอัจฉริยภาพทางภาษาของผู้ประพันธ์ มุ่งให้เกิดสุนทรียภาพทางภาษาเพื่อก่อให้เกิดภาพที่เข้าใจง่ายแก่ผู้สื่อสาร ในขณะที่อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) คือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยทั้งสองสิ่งมาจากวงความหมายที่ต่างกัน โดยมีการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทาง (source domain) ซึ่งเป็นแบบเปรียบเทียบ ไปยังความวงความหมายปลายทางซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ การใช้อุปลักษณ์ในการสื่อสารของผู้คนในสังคมเดียวกันย่อมแสดงและสะท้อนให้เห็นถึงระบบคิดของผู้คนในสังคมในขณะนั้น

1.3 การกล่าวอ้าง (Claiming)

โดยทั่วไปการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน ข้อความของผู้ส่งสารที่ผลิตขึ้นล้วนเคยมีผู้พูดหรือกล่าวถึงมาก่อนแล้ว ภาษาที่ผู้คนใช้สื่อสารในขณะนั้นจึงถูกปนด้วยความคิด ความเชื่อ เหตุการณ์ ประสบการณ์ เรื่องราวในอดีต คำอวยพรก็เช่น การกล่าวอ้างเหตุการณ์ เรื่องราว รวมถึงข้อความของบุคคลที่มีชื่อเสียงล้วนสื่อเจตนาและมีหน้าอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.4 การใช้มูลบท (Presupposition)

พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2553, น. 354) ให้ความหมาย “Presupposition” ไว้ว่าการที่คำกล่าวหรือประพจน์ (proposition) บอกลักษณะความจริงที่เกิดก่อนมูลบทหรือสภาวะเกิดก่อนเป็นความรู้ที่ได้จากการอนุมาน (inference) หรือการคาดการณ์ตามหลักเหตุผลและเป็นความรู้ที่ผู้พูดมักจะละไว้ในฐานะที่เข้าใจโดยไม่กล่าวออกมาเป็นถ้อยคำ (วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ , 2553, น. 102) ในขณะที่ Porter (1986, P. 35) ได้ให้ความหมาย

มูลบทว่า คือการคาดคะเนถึงผู้รับสารและบริบทจากตัวบทที่สื่อออกมา เช่น ประโยค “Why do you look so gorgeous today, Jane?” จากประโยคนี้ ผู้ฟังสามารถคาดเดาข้อมูลหลายอย่างเกี่ยวกับเจน เช่น เจนไม่ได้ดูดีทุกวัน หรืออาจมีบางสิ่งบางอย่าง เช่น โอกาสพิเศษที่ทำให้วันนี้เจนต้องแต่งตัวดีเป็นพิเศษ

1.5 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question)

พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2553, น. 387) ให้ความหมายว่าคำถามที่ไม่คาดหวังคำตอบจากผู้ฟัง เป็นประโยคที่มีโครงสร้างของประโยคคำถามแต่มีความหมายเป็นประโยคบอกเล่า ใช้เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตามความเห็นของตน แนะนำหรือเพื่อขอร้อง การใช้คำถามวาทศิลป์จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้รับตัวบทเกิดการจุกคิด และตระหนักถึงสิ่งที่ผู้ผลิตตัวบทได้ถามโดยที่ผู้ผลิตตัวบทคาดหวังคำตอบไว้ในใจอยู่แล้วว่าคำตอบที่ได้มาต้องสอดคล้องหรือตรงตามสิ่งที่ผู้ผลิตตัวบทคิดไว้ อีกทั้งผู้รับตัวบทต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามสิ่งที่ผู้ผลิตตัวบทได้นำเสนอ เช่น การใช้คำถาม *เอาใหม่ทำไม ไหน* ในต้นประโยค

กลวิธีทางภาษาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์ใช้ภาษาที่มีลักษณะต่างๆ อาทิ การเลือกใช้คำ การใช้อุปลักษณ์ การกล่าวอ้าง การใช้มูลบท และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ผู้สื่อสารหรือผู้ช่วยพรเลือกใช้หรือไม่ใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าว หรือมีการใช้คำเดิมซ้ำ หรือคำในกลุ่มความหมายเดียวกัน การใช้ความเปรียบเทียบการพูดหรือสื่อความโดยตรงย่อมสื่อถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม วิธีชีวิตของผู้คนในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าววิเคราะห์การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเพื่ออธิบายว่าคำอวยพรมีลักษณะทางภาษาและสื่อสะท้อนสังคมไทยอย่างไร

2. การอวยพร

การอวยพรหรือการให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมในสังคมไทยที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โอกาสของการให้พรมีหลายโอกาสซึ่งมักจะเป็นโอกาสพิเศษ เช่น โอกาสวันเกิด โอกาสปีใหม่ โอกาสขึ้นบ้านใหม่หรือเปิดกิจการใหม่ และโอกาส

มงคลสมรส ในทางศาสนากการให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมที่พระสงฆ์ให้พรแก่ฆราวาส นอกจากนี้คนทั่วไปก็นิยมให้พรด้วยตนเอง เช่น การให้พรในโอกาสวันเกิดเป็นการให้พรแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของวันเกิดนั้นเพื่อความเป็นสิริมงคล ภาษาและความหมายที่ใช้มีหลากหลาย ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับความสุข ความสมหวัง สุขภาพแข็งแรง ความเจริญ ความร่ำรวย ความสำเร็จ อายุยืน ความสดชื่น ลาก ไชคดี ยศ เกียรติยศ (พรทิพย์ พุกผาสุข, 2547)

การพูดอวยพรมักควบคู่ไปกับการแสดงความยินดี หรือแสดงความปรารถนาดี เพราะก่อนการอวยพรมักจะมีการกล่าวแสดงความยินดี (สำเนียง มณีกาญจน์และสมบัติ จำปาเงิน, 2542, 87) การอวยพรวันเกิดเป็นการสื่อสาร อาจจะใช้การพูดหรือการเขียนอย่างใดอย่างหนึ่ง การทำบุญวันเกิดถือเป็นประเพณีนิยมเกือบทุกชาติทุกภาษา และตามประเพณีนิยมก็จะมีกรกล่าวอวยพรวันเกิดเมื่อเสร็จสิ้นการรับประทานอาหาร (ฉัตรวรรณ ตันนะรัตน์, 2543, น. 326) การอวยพรจึงการแสดงความยินดีและปรารถนาให้ผู้อื่นในโอกาสสำคัญของชีวิต

การอวยพรมักจะกล่าวในโอกาสพิเศษแก่บุคคลสำคัญเช่นเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2549 เป็นปีที่ประชาชนชาวไทยร่วมเฉลิมฉลองและถวายพระพรเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี แม้ว่าในสังคมไทยมีข้อกำหนดเรื่องการใช้คำราชาศัพท์กับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์เป็นวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคม แต่ประชาชนชาวไทยใช้คำถวายพระพรทั้งคำราชาศัพท์และคำสามัญธรรมดา รวมถึงการใช้ระดับภาษาทั้งที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการในการแสดงออกดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่ประชาชนชาวไทยมีต่อพระมหากษัตริย์ที่เปรียบพระองค์เป็นพ่อและประชากรเป็นลูกภายใต้การปกครอง ดังนั้นรูปภาพที่ปรากฏจึงมีลักษณะภาษาที่ลูกแสดงออกต่อพ่อ เนื่องจากตลอดระยะเวลาของการครองราชย์นั้นพระองค์ได้ทรงงานหนักเพื่อประชากรชาวไทย จึงทำให้คนไทยมีความใกล้ชิด เทิดทูนพระองค์ ด้วยการแสดงความห่วงใยในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ พระพลานามัย พระชนมพรรษา พระทัย โดยการให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกปักรักษาและการตั้งปณิธานเดินตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การตั้งตนเป็นคนดี การตั้งใจทำงาน

เพื่อให้ผลบุญของการทำความดีส่งผลถึงพระองค์ตามแนวความเชื่อของ พุทธศาสนิกชน การถวายพระพรจึงเป็นธรรมเนียมปฏิบัติหนึ่งของคนในสังคมไทย ที่สื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรักของประชาชนที่มีต่อพระมหากษัตริย์เหมือนความรัก ของลูกที่มีต่อพ่อ (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ, 2549)

การถวายพระพรแด่พระมหากษัตริย์จึงมีความสัมพันธ์กับโอกาสพิเศษ ที่มีไม่บ่อยนัก ในขณะที่การอวยพรจากผู้ใหญ่ถึงผู้น้อยทำได้โดยตรง ดังเช่น ส.ค.ส. พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่มีต่อพลกนิกรชาวไทย ในช่วงรัชสมัยของพระองค์ ส.ค.ส. มีแก่นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคิดดี การพูดดี และการทำดี เนื้อหาที่ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทานมีเนื้อหาที่มาจาก บทพระราชนิพนธ์และเนื้อหาที่มาจากเหตุการณ์ที่ปรากฏพบเห็นทั่วไปในสังคมของ ช่วงเวลาที่ทรงปรุง ส.ค.ส. โดยเนื้อหาที่ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทานทรงเน้น ในเรื่องคุณธรรมมากที่สุด (พิมพ์ธิดา วัจนวงศ์ปัญญา, 2549) การส่งความสุข จึงไม่ใช่เพียงความปรารถนาดี แต่ยังเป็นคติ คำสอนจากศาสตร์ของพระราชชา ที่มีต่อประชาชนชาวไทย

ทั้งนี้ด้วยวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป การคมนาคมทำให้ผู้ทั่วทุก มุมโลกไปมาหาสู่กันง่ายยิ่งขึ้น แต่โอกาสในการพบปะกันกลับมีน้อยลง ปัจจัย ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญและช่วยเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว ทำให้วิถีชีวิตผู้คนเปลี่ยนไปจากอดีต เทคโนโลยีทำให้คนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น การอวยพรวันเกิดจึงมีรูปแบบและวิธีการอวยพรวันเกิดเปลี่ยนไปจากอดีต ผู้คน สนใจและใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร รวมถึงการอวยพรด้วยก็เช่นกัน Sroikudrua (2017) กล่าวถึงการอวยพรวันเกิดในโปรแกรมเฟซบุ๊กพบการประกอบ สร้างความสุขว่าด้วยเรื่องการสมหวังในสิ่งที่ปรารถนา การร่ำรวยเงินทอง การมี สุขภาพกายที่แข็งแรง และการมีสุขภาพใจที่ไร้ความทุกข์ความกังวล การมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับ การมีความโชคดีพบเจอแต่สิ่งที่ดี การประสบความสำเร็จทางหน้าที่ การงาน การมีความรักที่สมหวังและพบคู่ชีวิตที่ดี และการมีหน้าตาหรือบุคลิกภาพ ที่ดี เมื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ทำให้ พฤติกรรมของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เช่น การโทรศัพท์

ผ่านไลน์แทนการโทรศัพท์ที่บ้านซึ่งมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าอดีตเป็นอย่างมากทำให้ผู้คนในสังคมมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้ที่อยู่ไกลออกไปมากขึ้น การสนทนาผ่านโปรแกรม อาทิ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตราแกรม เป็นต้น ทำให้ผู้คนสื่อสารด้วยการพูดหรือการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face to Face) น้อยลง เมื่อวิถิปฏิบัติ (Discourse Practice) ของผู้คนเปลี่ยนแปลงไป ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

งานวิจัยที่ผ่านมาจึงสะท้อนให้เห็นการลำดับและการให้ความสำคัญกับการอวยพรวันเกิด ในขณะที่การอวยพรในงานแต่งงานหรืองานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสกลับยังไม่มีผู้ศึกษา มีเพียงงานของ Dunn (2006) ที่ศึกษาการกล่าวคำอวยพรคู่บ่าวสาวในญี่ปุ่นตามแนวทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์โดยพูดถึงรูปแบบการใช้คำพูด (กล่าวอ้าง) ของบุคคลอื่นหรือปัจเจกอื่นเพื่อแนะนำคู่บ่าวสาวและสร้างอำนาจ น้ำหนัก และความน่าเชื่อถือของสาร ดังนั้นการศึกษาการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสนี้จึงเป็นการสร้างพื้นที่ทางวิชาการอันนำไปสู่ความเข้าใจการใช้ภาษาในบริบทที่เปลี่ยนไป

3. การแต่งงานไทยในยุคสมัยทุนนิยม

ประเพณีแต่งงานของไทย ถึงแม้จะได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย และจีน เป็นส่วนใหญ่ก็คงได้รับแต่พิธีกรรมบางส่วนเท่านั้น สำหรับความนิยมแตกต่างไปจากชาวอินเดีย และชาวจีนก็คือ ส่วนใหญ่ไทยนิยมแต่งงานแบบวิวาหะ คือให้ฝ่ายชายไปอยู่ในครอบครัวฝ่ายหญิงมาตั้งแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้เพื่อให้วงศ์สกุลของฝ่ายชายได้แพร่ขยายออกไปประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อให้ฝ่ายหญิงซึ่งถือว่าเป็นเพศอ่อนแอได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวของตนโดยไม่ต้องแยกออกจากครอบครัวไปห่างไกล ประเพณีแต่งงานของไทยแบ่งออกเป็นชั้นๆ คือ การทาบทาม การสู่ขอ พิธีหมั้น พิธีแต่งงาน (ปรากฏพิพย์ แยมเพกา, 2514, น. 7-8)

ธันนิการ์ต ชยันตราคม (2556, น. 94-95) ได้กล่าวถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของพิธีแต่งงานแบบไทย ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลยังยึดถือการประกอบพิธีตามขั้นตอนที่สำคัญต่างๆ โดยในขั้นตอนต่างๆ นั้นมีรายละเอียด

ปลีกย่อยที่แตกต่างไปจากพิธีแต่งงานตามประเพณีดั้งเดิม กล่าวคือ การทาบทามแต่เดิมนั้น เมื่อเฒ่าแก่มาทาบทามสู่ขอฝ่ายหญิงอาจขอพิจารณาหรือขอตรวจดวงชะตาของทั้งสองฝ่ายก่อนจึงจะแจ้งให้เฒ่าแก่ทราบในภายหลังว่าจะยกบุตรสาวให้หรือไม่ แต่ในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ครอบครัวของทั้งฝ่ายเจ้าสาวและเจ้าบ่าวจะรู้จักกันดีหรือรู้จักกันพอควรแล้ว พ่อแม่ในสมัยปัจจุบันมีแนวโน้มให้บุตรของตนเลือกคู่ครองมากกว่าเลือกให้แบบในสมัยก่อน จึงไม่ค่อยจำเป็นต้องให้คำตอบเฒ่าแก่ในภายหลัง ผู้ให้ข้อมูลล้วนมีเฒ่าแก่ไปทาบทามสู่ขอตามพิธี

นอกจากนี้พิธีหมั้นตามประเพณีไทยนั้นประกอบด้วยหลายขั้นตอนด้วยกัน ขั้นตอนที่สำคัญมากอย่างหนึ่งคือ พิธีแห่ขันหมาก ปัจจุบันพิธีแห่ขันหมากยังเป็นที่ยินยอม โดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่เป็นผู้จัดการดูแลการจัดเตรียมพานขันหมากเอกและขันหมากโทให้ โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน การแห่ขันหมากนั้น คู่บ่าวสาวยังนิยมปฏิบัติ แต่บางคู่ที่จัดพิธีเล็ก ๆ มีแค่คนในครอบครัวและเพื่อนสนิทก็ไม่ได้ไหว้ร้องเมื่อเดินขบวน เพียงนำขบวนขันหมากเดินเข้าบ้านเจ้าสาวเลย นอกจากนี้มีการจัดพิธีที่โรงแรมแทนที่จะจัดที่บ้านเจ้าสาว เพื่อความสะดวกในด้านสถานที่ และมีเจ้าหน้าที่โรงแรมคอยช่วยให้บริการ นอกจากนี้แล้วนิยมจัดเลี้ยงแขกผู้มาร่วมงาน พิธีเลี้ยงฉลอง โดยส่วนมากนิยมจัดเลี้ยงอาหารเย็นตามโรงแรมหรือสโมสรต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อความสวยงามและความสะดวกของผู้จัดงานและผู้มาร่วมงาน

อารีวรรณ หัสติน (2558, น. 60-68) กล่าวว่าประเพณีการแต่งงานถึงแม้จะมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความศักดิ์สิทธิ์ ความเป็นสิริมงคล แต่ปัจจุบันคนก็ให้ความสนใจต่อการที่จัดงานแต่งงานของตนให้โดดเด่น และประทับใจผู้ร่วมงานในรูปแบบที่ไม่เหมือนใคร การแต่งงานโดยเฉพาะงานเลี้ยงฉลองจึงเป็นการสร้างสรรค์งานแต่งงานของคนให้มีเอกลักษณ์ในฐานะประเพณีในชีวิตที่ไม่สามารถมีบ่อยครั้ง ในกระบวนการสร้างสรรค์งานอาจเกี่ยวข้องกับคนหลายกลุ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีตที่ประเพณีการแต่งงานจะเกี่ยวข้องกับเฉพาะคนในครอบครัวและในชุมชนเท่านั้น แต่ปัจจุบันบทบาทของบริษัทจัดงาน (Organizer) ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานแต่งงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของงาน แต่เดิมพิธีแต่งงานของทุกสังคมจะจัดที่บ้านหรือชุมชนเป็นหลัก

แต่ปัจจุบันการประกอบพิธีแต่งงานเริ่มมีการเคลื่อนย้ายพื้นที่จากบ้านไปยังพื้นที่ภายนอกมากขึ้น

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับชนิษฐา จิตชินะกุล (2552) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันคู่สมรสโดยส่วนใหญ่มีแนวคิดในการจัดพิธีแต่งงานเพื่อต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ โดยคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะเน้นที่ความเรียบง่ายและความประหยัด มีการลดขั้นตอนบางอย่างที่เคยกระทำในอดีต การใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพราะต้องการความสะดวกสบายในการจัดเตรียมงาน และต้องการลดความวิตกกังวลในขั้นตอนพิธีกรรมต่างๆ ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะมีขั้นตอนและพิธีแต่งงานอย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีแบบโบราณ และปัจจุบันนิยมจัดงานนอกสถานที่ เช่น โรงแรม สนาม หรือสโมสรเพราะได้รับความสะดวกต่อการจัดเตรียมงานและการเดินทางของผู้ร่วมงาน โดยมีค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลองมากกว่าค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรม

การแต่งงานจึงกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมจากขนบธรรมเนียมไปสู่ธุรกิจเชิงพาณิชย์ การแต่งงานจึงมีจุดประสงค์เพื่อแสดงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคู่บ่าวสาวและครอบครัวของทั้ง 2 ฝ่ายอีกด้วย การบริโภคเชิงสัญลักษณ์เองได้ทำให้การจัดงานแต่งงานมีมูลค่าแลกเปลี่ยนสูงมาก ทั้งนี้สัญลักษณ์ของการจัดงานแต่งงานดังกล่าวถูกส่งผ่านรูปภาพหรือวิดีโอซึ่งคู่แต่งงานสามารถอัพโหลดผ่านทางสื่อสังคมต่างๆ เพื่อเป็นการแสดงการบริโภคเชิงอวดสื่อสังคมเป็นสื่อทางสังคมที่ทุกคนสามารถเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย สื่อสังคมจึงนับเป็นช่องทางหลักที่สำคัญในการแสดงสถานภาพทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่งในปัจจุบัน (พชรดา เลิศบางพลัด, 2558)

ประเพณีแต่งงานในสังคมไทยปัจจุบัน ที่ลดขั้นตอนและให้ความสำคัญกับงานเลี้ยงฉลอง โดยมีธุรกิจการจัดเลี้ยงเข้ามาบทบาทในการจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความยุ่งยากของขั้นตอนที่ยังคงเหลือพิธีปฏิบัติแบบไทยผสมผสานกับแบบตะวันตก คู่บ่าวสาวและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงใช้การแต่งงานเป็นเครื่องมือของการสื่อถึงรสนิยม อำนาจ สถานะ การศึกษากลวิธีทางภาษานี้จะช่วยให้เข้าใจแนวคิดของคนในสังคมได้ชัดเจนขึ้น

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบกลวิธีทางภาษาในการอวยพร 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การใช้การกล่าวอ้าง การใช้ ضمน์บท การใช้อุปลักษณ์ และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การใช้คำศัพท์

ผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้คำศัพท์ 5 ลักษณะได้แก่ 1) การใช้คำศัพท์ เพื่อแสดงคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว 2) การใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อการให้คำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ 3) การใช้คำว่า “เชื่อว่า” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อสื่อถึงการมีชีวิตคู่ที่ดี 4) การใช้กลุ่มคำเพื่ออวยพร 5) การใช้กลุ่มคำที่สื่อความถึงเกียรติยศของผู้อวยพร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว

การใช้กลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายด้านบวกเพื่อสื่อถึงรูปสมบัติ และคุณสมบัติของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว เช่น *พอเพียง คนดี ร่าเริง รับผิดชอบ ริเริ่ม มั่นคง แข็งแรง* การใช้กลุ่มคำดังกล่าวเพื่อสื่อถึงคุณสมบัติของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว อันพึงประสงค์อันนำไปสู่ การมีชีวิตคู่ที่มี *ความรัก ดี อบอุ่น มั่นคง ความสุข ความสำเร็จ* เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

งานที่ทำอยู่ของทั้งสองก็มีความ*มั่นคง แข็งแรง* และเจ้าบ่าวเจ้าสาวก็รู้จักกันนานพอสมควร ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดความเข้าใจและก็มีวันนี้คือวันที่รู้ดี และน้องโบนัสมิ์พิธีมงคลสมรสขึ้น (ตัวบท 2)

ตัวอย่างที่ 2

เอฟ²เป็นคนที่*ร่าเริง*มาก ไม่เคยโกรธเคืองใครเลย เอฟมีแต่*รอยยิ้ม*และ*เสียงหัวเราะ* อยู่ตลอดเพื่อน ๆ จึง*รัก*เอฟมาก (ตัวบท 1)

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 ข้างต้น พบการใช้คำ *ความมั่นคง* *แข็งแรง* ขยายหน้าที่กรงานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว เพื่อสื่อความถึงความพร้อมของทั้งคู่ ในการใช้ชีวิตคู่ ในขณะที่ กลุ่มคำ *ร่าเริง* *รอยยิ้ม* *เสียงหัวเราะ* *รัก* เพื่อสื่อความถึง ลักษณะนิสัยของเจ้าบ่าวอันเป็นคุณสมบัติที่ดีในการดูแลเจ้าสาวและการใช้ชีวิตคู่

1.2 การใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อการให้คำแนะนำการใช้ชีวิตคู่

การใช้คำว่า “ต้อง” ซึ่งเป็นคำกริยาช่วยบอกความแน่ใจหรือบังคับ เนื่องจากผู้ช่วยพรโดยมากเป็นประธานในพิธีและมักเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ การงานระดับสูง โดยอาจมีความสัมพันธ์กับญาติฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของเจ้าบ่าวหรือ เจ้าสาว การใช้คำว่า “ต้อง” จึงเป็นการให้ข้อคิด คำสอน การแนะนำแนวทางการให้ ปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างที่ 3

เรา*ต้อง*มีความผูกพันกัน สิ่งสำคัญว่า*ความรักคือความรับผิดชอบ*ต่อกันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก (ตัวบท 4)

ตัวอย่างที่ 4

การใช้ชีวิตสมรสสามีภรรยาจะ*ต้อง*ใช้*ความอดทน* *ความหนักแน่น* *ความไว้เนื้อเชื่อใจ* กันนะครับถึงจะราบรื่นนะครับ (ตัวบท 10)

² เนื่องจากเหตุผลทางจริยธรรมการวิจัยชื่อบุคคลที่ปรากฏในงานวิจัยนี้จึงใช้นามแฝงทั้งหมด

จากตัวอย่างที่ 3 และ 4 พบการใช้ “ต้อง” การใช้กลวิธีนี้เป็นการบอกความแน่ใจ การแนะนำเชิงบังคับเจ้าบ่าวและเจ้าสาวให้มี *ความผูกพัน ความรัก ความรับผิดชอบ ความอดทน ความหนักแน่น* ต่อกัน ซึ่งเป็นการชี้แนะแนวทางปฏิบัติการใช้ชีวิตคู่ อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าพบการใช้คำว่า “ต้อง” จำนวนมากในตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้ช่วยพรในการชี้แนะเชิงบังคับ ผู้ช่วยพรมักเป็นบุคคลที่ญาติทั้งสองฝ่ายนับถือ และทำหน้าที่ในการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตคู่แทนตน

1.3 การใช้คำว่า “เชื่อ” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อสื่อถึงการมีชีวิตคู่ที่ดี

การใช้คำว่า “เชื่อว่า” ซึ่งเป็นคำกริยาที่สื่อถึงการคาดคะเนสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นตามประสบการณ์ของผู้ช่วยพรซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่หน้าเชื่อถือ การใช้คำว่า “เชื่อ” แล้วตามด้วยกลุ่มคำ อาทิ *ประสบความสำเร็จ ความรัก ความสุข ราบรื่น เต็มโตอย่างเข้มแข็ง* จึงเป็นการคาดหวังให้เกิดขึ้นกับชีวิตสมรสของเจ้าบ่าวเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 5

ผม*เชื่อว่า*เจ้าบ่าวเจ้าสาวของเรา*นี่จะเป็นครอบครัวที่มีแต่ความรักความสุข* (ตัวอย่าง 4)

จากตัวอย่างที่ 5 พบการใช้คำว่า “เชื่อว่า” เพื่อคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ของผู้พูดให้เชื่อว่า ชีวิตคู่ของเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะ *ประสบความสำเร็จ มีแต่ความรักความสุขตลอดไป*

1.4 การใช้กลุ่มคำอวยพร

การใช้กลุ่มคำในการอวยพร พบสองลักษณะได้แก่ ก. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ร่วมกับกลวิธีการกล่าวอ้าง) ข. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังคำว่า “ขอให้” การอวยพรมักปรากฏในช่วงท้ายก่อนการดื่มเพื่อเฉลิมฉลองกลุ่มคำอวยพรที่พบ อาทิ *ความสุข ความรัก ความอบอุ่น เป็นครอบครัว ความสำเร็จ*

ความเจริญ มีบุตรธิดาน่ารัก ครองรักยืนยาว เป็นต้น ทั้งนี้จากกลุ่มข้อมูลยังปรากฏว่าบางตัวบทไม่พบการอวยพรอีกด้วย

ก. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผลการวิจัยพบการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่ออวยพรแทนผู้อวยพรเป็นจำนวนมาก และกลุ่มคำที่พบหลังการกล่าวอ้างดังกล่าวสื่อความถึงการมีชีวิตคู่ ให้มีความสุข และมีความรักที่มั่นคงยืนยาว

ตัวอย่างที่ 6

...ให้ทุกท่านได้ตั้งจิตอธิษฐานและระลึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในประเทศไทย
ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยได้โปรดอานวยอวยพร ป่าสาวหลานแอมและคุณหมิง
มีแต่ความสุข จงมีแต่ความรุ่งเรือง เจริญประกอบกิจการงานใดก็ขอให้ประสบแต่
ความสำเร็จ... (ตัวบท 5)

ข. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังคำว่า “ขอให้”

ผลการวิจัยพบการใช้คำ “ขอให้” ตามกลุ่มคำอวยพรโดยตรง กลุ่มคำที่พบบ่อยสื่อความถึงความสุข ความสำเร็จ ความสมหวัง ชีวิตคู่ที่ยืนยาว

ตัวอย่างที่ 7

ขอให้น้องนัดและน้องแอมมีความสุขความเจริญ คิดสิ่งใดขอให้สมปรารถนาและสร้าง
ครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคงและยืนนานตลอดไปค่ะ (ตัวบท 9)

นอกจากนี้ยังพบการใช้บทกลอนหลังการใช้คำว่า “ขอให้” ร่วมด้วย

ตัวอย่างที่ 8

ขอให้ทั้งคู่ผูกพันมั่นในรัก	อุปสรรคอย่าขมแพ้ร่วมแก้ไข
มีปัญหาน้อยนิดคิดอภัย	ขอจงกล่าววิจัยไปด้วยกัน (ตัวบท 1)

ผลการวิจัยพบว่าบางตัวบทไม่ปรากฏการใช้กลุ่มคำอวยพรทั้งสองลักษณะข้างต้น แต่เป็นการข้ามไปยังขั้นตอนประธานในพิธีเชิญเจ้าบ่าวและเจ้าสาวรวมถึงแขกผู้มาร่วมงานทุกคนร่วมดื่ม

1.5 การใช้กลุ่มคำที่สื่อความถึงเกียรติยศ

ผลการวิจัยพบการใช้กลุ่มคำที่สื่อถึงเกียรติยศ การได้รับเกียรติ ในฐานะประธานในพิธีและเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงานกล่าวอวยพรให้แก่คู่บ่าวสาว กลุ่มคำดังกล่าว อาทิ เป็นเกียรติ ได้รับเกียรติ ยินดี ให้เกียรติ ทั้งนี้ยังพบการขอบคุณเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่ให้เกียรติผู้อวยพรเป็นตัวแทนของผู้มาร่วมงาน

ตัวอย่างที่ 9

ผมพลโทวิระ นวนศรี รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านนายกได้ให้เกียรติผมขึ้นกล่าวอวยพาคู่บ่าวสาวในวันนั้นะฮะ (ตัวบท 10)

การใช้กลุ่มคำดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าประธานผู้เป็นตัวแทนกล่าวอวยพรเป็นบุคคลสำคัญโดยมีทั้งวิวุฒิ และคุณวุฒิที่เหมาะสม ผลการวิจัยพบว่าทุกตัวบทพบการใช้กลุ่มคำที่สื่อถึง “เกียรติ” การใช้กลุ่มคำดังกล่าวเข้าไปมา ยิ่งสื่อความให้เห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่อวยพรเป็นบุคคลสำคัญของงานไม่แพ้เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ยิ่งการได้รับเกียรติมากย่อมสื่อให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่สำคัญมาก

2. การกล่าวอ้าง

ผลการวิจัยพบการกล่าวอ้าง 3 ลักษณะ ได้แก่ ก. การกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ข. การกล่าวอ้างถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อวยพรกับเจ้าบ่าวเจ้าสาว ค. การกล่าวอ้างความคิดความเชื่อที่มีมาก่อน การกล่าวอ้างดังกล่าวเพื่อสื่อความถึงการอวยพาคู่เจ้าบ่าวเจ้าสาว การยืนยันคุณสมบัติของเจ้าบ่าวเจ้าสาว และการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผลการวิจัยพบการอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนการอวยพร การอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นธรรมเนียมปฏิบัติการอวยพรในสังคมไทย โดยปกติแล้วการอวยพรผู้น้อยไม่สามารถอวยพรผู้ใหญ่ได้โดยตรงจึงต้องอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นผู้อวยพรแทนตน ในขณะที่ประธานในพิธีเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิที่สูงกว่าเจ้าบ่าวและเจ้าสาว แต่กลับใช้กลวิธีการกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์อวยพรแทนสะท้อนให้เห็นว่าการแต่งงานเป็นประเพณีที่มีความสำคัญของชีวิต เป็นเหตุการณ์ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ชีวิตคู่ ดังนั้นการใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนไทยนับถือจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิต

ตัวอย่างที่ 10

ขอน้อมนำเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกที่พวกเราเคารพรัก รวมถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ ได้โปรดบันดาลประทานพรให้เจ้าบ่าวที่หล่อเจ้าสาวที่แสนสวยในวันนี้ได้ครองเรือนกันด้วยความรักที่มั่นคงยั่งยืนตลอดไป (ตัวบท 3)

ตัวอย่างที่ 11

ขอให้ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันตั้งจิตอธิษฐาน อารารนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านได้นับถือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เจ้าบ่าวเจ้าสาวที่ได้เคารพสักการะของท่าน พระธาตุขามแก่นโปรดดลบันดาลให้... (ตัวบท 2)

จากตัวอย่างที่ 10 และ 11 สะท้อนให้เห็นถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยนับถือ รวมถึงพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย การกล่าวอ้างดังกล่าวจึงเป็นมงคลอย่างยิ่งสำหรับคู่บ่าวสาว

2.2 การกล่าวอ้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยพรกับเจ้าบ่าวเจ้าสาว

การกล่าวอ้างความสัมพันธ์ของผู้ช่วยพรกับเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวเป็นกลวิธีที่พบเป็นจำนวนมาก ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน บุคคลในความสัมพันธ์ดังกล่าว ส่วนมากจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี เช่น นายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรี หัวหน้างาน เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 12

ผมพลโทวีระ นวนศรี รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านนายกได้ให้เกียรติผมขึ้นกล่าวอวยพร คู่บ่าวสาวในวันนั้นะ ผมกับญาติพ่อเจ้าบ่าวเนี่ยะ ก็เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมต้นที่วัดนวลประมาณ 2515 หลายปี คิดได้ก็ 43 ปี (ตวบท 10)

ตัวอย่างที่ 13

นัดกับน้องแอมก็ได้ทำงานที่... นะคะ มาตั้งแต่จบมหาวิทยาลัย ดิฉันจำได้ว่าวันที่จะตัวทอง ๆ นัทจะมีเอกลักษณ์เขาจะใส่กางเกงหลวมมากนะคะและได้เอดตลอด ส่วนน้องแอนก็เป็นน้องที่น่ารัก มีอัธยาศัยดี และในวันนี้ที่บอกได้เลยว่าน้องแอนสวยมาก น้องทั้งสองคนก็เป็นที่รักของเพื่อน ๆ ของพี่ ๆ แล้วก็มีความสามารถ ล่ำสุด ก็เป็นตำแหน่งซีเนียร์ ซูเปอร์ไวเซอร์... (ตวบท 9)

จากตัวอย่างที่ 12 ผู้ช่วยพรเป็นนายทหารซึ่งเป็นเพื่อนกับพ่อเจ้าบ่าว ตัวอย่างที่ 13 ผู้ช่วยพรเป็นหัวหน้างานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว การอ้างความสัมพันธ์ของผู้ช่วยพรกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในฝ่ายเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความคุ้นเคยโดยบอกภูมิหลังของตนเพื่อสื่อความและยืนยันคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว เช่น นิสัยดี การศึกษาดี การงานดี เป็นต้น

2.3 การกล่าวอ้างความคิดความเชื่อที่มีมาก่อน

ผลการวิจัยพบว่าการกล่าวอ้างความคิดหรือความเชื่อที่มีมาก่อน เช่น ประสบการณ์ของผู้ช่วยพร การกล่าวอ้างคำสอนของบุคคลสำคัญในชีวิตคู่ของ

เจ้าบ่าวเจ้าสาว การกล่าวอ้างคำสอนของพระ การกล่าวอ้างสถาบันครอบครัว การอ้างดังกล่าวเป็นความคิดหรือความเชื่อที่มีร่วมกัน เพื่อชี้แนะแนวทางให้ คู่บ่าวสาวนำไปปรับเปลี่ยนใช้

ตัวอย่างที่ 14

ในฐานะที่ผมเคยใช้ชีวิตคู่มานาน 30 ปี ก็อยากให้ข้อเสนอแนะนำคู่สมรสในวันนี้ ว่าควรจะมีดมั้นในสามอย่างอย่างหนึ่ง อย่าลืมนสิ่งทีควรจำ อย่างเหตุการณ์วันนี้เอฟต้องจำไปเลย (ตัวบท 1)

ตัวอย่างที่ 15

พอเข้าสู่ระบบการศึกษาครูบาอาจารย์ก็สอนมา เฉพาะฉะนั้น คำสอนทุกสิ่งทุกอย่าง จะเกิดขึ้นกับเจ้าบ่าวเจ้าสาวทั้งหมด และประสบการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นมาทั้งหมด ไปปรับใช้ (ตัวบท 6)

จากตัวอย่างที่ 14 ผู้วิจัยพรได้กล่าวอ้างประสบการณ์การใช้ชีวิตคู่ของตนเอง และตัวอย่างที่ 15 ผู้วิจัยพรได้กล่าวอ้างคำสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ การกล่าวจากตัวอย่างข้างต้นผู้วิจัยพรได้ชี้แนะแนวทางให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวนำไปปรับใช้ในชีวิิตคู่ การกล่าวอ้างจึงเป็นกลวิธีในการให้คำแนะนำเจ้าบ่าวและเจ้าสาว ให้มีความน่าเชื่อถือ

3. การใช้มูลบท

ผลการวิจัยพบการใช้มูลบทเพียงหนึ่งตัวบท กลวิธีดังกล่าวใช้เพื่อสื่อถึงคุณสมบัติของผู้วิจัยพรเป็นบุคคลที่จะต้องมีความดีและมีคุณธรรม

ตัวอย่างที่ 16

คือเวลาที่คนจะต้องมากล่าวจะต้องมีคุณธรรมและวิญญูธรรมนี้ขาดหมดเลยครับ และก็ไม่มีประสบการณ์ด้วยในด้านนี้ ก็เคยคิดว่าตอนอรส่งข้อความไปว่าอยากให้ผมขึ้นมากล่าวอวยพร เลยตอบไปว่าแน่ใจแล้วหรือ คือไม่มีทุกอย่างที่เป็นประสบการณ์ในการมีชีวิิตคู่ (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้กล่าววอยพรเป็นดารานักร้องที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ แต่ผู้วอยพรกล่าวว่าประธานจะต้องมีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิซึ่งตนนั้นไม่มี อนุমানได้ว่าประธานหรือผู้วอยพรจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุและมากประสบการณ์ ทั้งการทำงาน รวมถึงการใช้ชีวิตคู่ ผู้วอยพรต้องเป็นบุคคลสำคัญของงานที่เจ้าภาพให้เกียรติ แม้ว่าในตัวอย่งผู้วอยพรมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักระดับประเทศ แต่ยังขาดประสบการณ์การใช้ชีวิตคู่ การได้รับเชิญเป็นผู้กล่าววอยพรถือเป็นเกียรติ ดังนั้นกลวิธีนี้จึงช่วยเสริมความเกี่ยวกับผู้วอยพรว่าเป็นบุคคลสำคัญ เป็นผู้ที่มีความสำคัญมากด้วยประสบการณ์ชีวิต

4. การใช้อุปลักษณ์

ผลการวิจัยพบการใช้อุปลักษณ์จำนวนหนึ่ง แม้ว่ากลุ่มข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจะไม่มากพอที่จะหาวงความหมายต้นทางและปลายทางเพื่อเชื่อมทวนโนทัศน์ได้ แต่ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในการวอยพรสะท้อนและสื่อความถึงการให้ข้อเสนอแนะในการใช้ชีวิตคู่ การสื่อถึงรูปสมบัติและคุณสมบัติของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่เป็นเครื่องหมายของความรักรที่มั่นคง และการสื่อถึงผู้วอยพรเป็นบุคคลสำคัญ

ตัวอย่างที่ 17

ผมว่าชีวิตคู่มันน่าจะเหมือนวงดนตรี ไม่มากก็น้อยเหมือนเราตั้งใจที่จะร่วมใช้ชีวิตกับเรา อยากจะทำอัลบั้มดีดีสักอัลบั้ม ผมก็อยากจะวอยพรให้ทั้งคู่มีเพลงเพราะๆ ออกมา หนึ่งเพลง สองเพลง จนเต็มอัลบั้มด้วยความเรียบร้อยท่วงทำนองของชีวิตใส่อารมณ์ให้ใจให้สนุก ผมฝากนิดหนึ่งว่า ในอัลบั้มหนึ่งมันอาจจะไม่ได้มีเพลงที่มีความสุข หรือความสนุกสนานอย่างเดียว บางทีมันมีเพลงเศร้าบ้าง เพลงซำบ้าง อยากให้ทั้งคู่ร่วมกันร้องทุกๆ เพลงด้วยกันอย่างมีความสุข (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างที่ 17 ข้างต้น ผู้วอยพรเป็นนักร้อง ในขณะที่เจ้าบ่าวและเจ้าสาว รวมถึงผู้มาร่วมงานส่วนหนึ่งก็มีความเกี่ยวข้องกับดนตรี ผู้วอยพรเปรียบเทียบความรักและการใช้ชีวิตคู่เหมือนการทำอัลบั้มเพลงซึ่งในหนึ่งอัลบั้มมีทั้งเพลงสุข เพลงเศร้า เพลงเร็ว เพลงช้า เพลงดังกล่าวสื่อความถึงการใช้ชีวิตคู่ที่จะมีทั้งความ

สุขและความทุกข์ ผู้กล่าวอวยพรเปรียบเทียบให้ทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวตั้งใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกันในทุกช่วงชีวิตอย่างมีความสุข

ตัวอย่างที่ 18

วันนี้คับ ตื่นเต้นจริง ๆ ให้ผมวิ่งจากเบตงอีกทียิ่งง่ายกว่า (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างที่ 18 ผู้อวยพรเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง และได้วิ่งจากเบตงสู่เหนือสุดของประเทศเพื่อระดมเงินทุนบริจาคให้กับโรงพยาบาล ผู้อวยพรกล่าวเปรียบเทียบว่าการพูดอวยพรครั้งนี้เป็นเรื่องที่ยากมากให้วิ่งจากเบตงไปเหนือสุดอีกครั้งยังง่ายกว่า ข้อความดังกล่าวสื่อให้เห็นว่าการพูดอวยพรเป็นการพูดในที่ชุมชนที่มีลักษณะพิเศษ ผู้พูดต้องมีทักษะในการพูดและยังต้องมีประสบการณ์ คุณวุฒิ วิทยุฒิที่มากกว่าจึงจะสามารถทำหน้าที่อวยพรได้

5. การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

ผลการวิจัยพบการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพียงหนึ่งตัวบท กลวิธีดังกล่าวใช้เพื่อสื่อถึงคุณสมบัติ และรูปสมบัติของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 19

เจ้าบ่าวเจ้าสาวถ้าไม่บอกว่าทำงานอยู่ที่เมืองไทย นี่กว่าเป็นพระเอกนางเอกจากเกาหลี ซีรีส์ถ่ายทำได้เยี่ยมมาก เจ้าบ่าวและเจ้าสาวสวยและหล่อจริงไหมครับ (ตัวบท 3)

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่าผู้อวยพรได้ใช้คำถามถามผู้ฟังว่าเจ้าสาวและเจ้าบ่าวสวยและหล่อจริงไหม คำถามดังกล่าวผู้ถามไม่ได้ต้องการคำตอบ เพียงแต่ชี้ให้เห็นว่าวันนี้เจ้าบ่าวหล่อและเจ้าสาวสวยซึ่งสื่อว่านอกจากคุณสมบัติแล้วรูปสมบัติก็สำคัญเช่นกัน เนื่องจากงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของชีวิต ดังนั้นการแต่งกายและการดูแลตนเองเพื่อให้ตนมีความทรงจำที่ดีในวันสำคัญวันนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น

บทสรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การกล่าวอ้าง การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่สื่อความ 4 ชุดความคิด จากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ 1) คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี 2) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตของผู้อวยพร 3) ผู้อวยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนอวยพรคู่บ่าวสาว 4) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน

กลวิธีทางภาษา/ ชุดความคิด	(1) คุณสมบัติและ รูปสมบัติที่ดีของ คู่บ่าวสาวอันเป็น หลักประกัน การมีชีวิตคู่ที่ดี	(2) การให้ข้อคิด และคำแนะนำ การใช้ชีวิตคู่ ของผู้อวยพร	(3) ผู้อวยพรเป็น บุคคลสำคัญ ที่ได้รับเกียรติ ให้เป็นตัวแทน อวยพรคู่บ่าวสาว	(4) การประสบ ความสำเร็จใน ชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ ที่ดีมีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน
การใช้คำศัพท์	✓	✓	✓	✓
การกล่าวอ้าง	✓	✓		
มูลบท			✓	
อุปลักษณ์	✓	✓		
คำถามเชิงวาทศิลป์	✓			

ตารางที่ 1 กลวิธีทางภาษากับแนวคิดที่สะท้อนในสังคมไทย

จากตารางข้างต้นจะพบว่ากลวิธีการใช้คำศัพท์มีหน้าที่สะท้อนแนวคิด ทั้ง 4 แนวคิด ในขณะที่การกล่าวอ้างและอุปลักษณะมีหน้าที่สะท้อน 2 แนวคิด ที่เหมือนกันคือ แนวคิดที่ 1 คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตร่วมที่ดี และแนวคิดที่ 2 การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตของผู้วยพร ในขณะที่กลวิธีมูลบทและคำถามเชิงวาทศิลป์นั้น มีหน้าที่สื่อความถึงผู้วยพรเป็นบุคคลสำคัญและคุณสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตร่วมที่ดีตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการอวยพรที่สื่อชุดความคิดที่ 1 คือคุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตร่วมที่ดีผ่านกลวิธีทางภาษาถึง 4 กลวิธี เป็นชุดความคิดหลักในการอวยพร สะท้อนให้เห็นว่าการกล่าวถึงคุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นเนื้อความหลักที่ผู้วยพรใช้สื่อสารเพื่อเป็นการยกย่องและให้เกียรติคู่บ่าวสาว ในขณะที่ชุดความคิดที่ 2 คือการให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิต เป็นชุดความคิดรองที่สำคัญโดยสื่อผ่านกลวิธีทางภาษาถึง 3 กลวิธี ในขณะที่ชุดความคิดที่ 3 คือผู้วยพรหรือประธานในพิธีซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้อวยพรโดยสื่อผ่านกลวิธีทางภาษา 2 กลวิธีนั้นช่วยย้ำว่าประธานมีหน้าที่ในการให้ข้อคิดและคำแนะนำคู่บ่าวสาวเพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิต ในขณะที่ชุดความคิดที่ 4 การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ คือการมีชีวิตร่วมที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน เป็นชุดความคิดที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาเพียงหนึ่งกลวิธี ซึ่งเป็นแนวคิดที่สื่อความน้อยที่สุดในการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ดังนั้น กลวิธีทางภาษาจึงสะท้อนให้เห็นว่าการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสมุ่งเน้นการให้คำแนะนำหรือข้อชี้แนะการใช้ชีวิตคู่มากกว่าการอวยพรให้คู่บ่าวสาวมีชีวิตร่วมที่ดีประสบความสำเร็จโดยตรง

ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าประธานมักกล่าวอ้างความสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ เช่น เพื่อนของพ่อแม่ของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ทั้งนี้การกล่าวอ้างดังกล่าวมีหน้าที่ยืนยันคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเพื่อสนับสนุนและคาดหวัง

การมีชีวิตคู่ที่ดี ทั้งนี้โดยมากประธานมักเป็นบุคคลสำคัญมีหน้าที่การงานที่ดีซึ่งถือเป็นเกียรติของเจ้าภาพผู้จัดงาน เป็นที่น่าสนใจอีกว่าผู้ช่วยพรมักเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีหน้าที่การงานที่ดีโดยพิจารณาจากการแนะนำตัวและบริบทของข้อความที่สื่อความได้ว่าผู้พูดเป็นใคร คุณสมบัติของผู้ช่วยพรจึงเป็นเกียรติและเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ชนิษฐา จิตชินะกุล (2552). *ประเพณีแต่งงาน: ความเปลี่ยนแปลงบนเส้นทางธุรกิจ*.
กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2557). *การวิเคราะห์ข้อความ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรวรรณ ดันนระรัตน์. (2543). *การพูดในชีวิตประจำวัน* (พิมพ์ครั้งที่ 16).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2549). *วิเคราะห์ภาษาประเมินค่าความรู้สึกคนไทยผ่านคำถวายพระพร*.
หนังสือรวมบทความวิชาการภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (น. 61-73). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนิษกันต์ ชัยนิตราคม.(2556). การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ: การศึกษาประเพณีแต่งงานไทย.
วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16(1), 89-98.
- ปรางทิพย์ แย้มเพกา. (2514). *ประเพณีการแต่งงานของไทย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เพชรดา เลิศบางพลัด.(2558). *การกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของพิธีแต่งงาน*.
(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- พรทิพย์ พุกผาสุข (ธันวาคม 2547). มงคลหลากหลายในคำให้พรวันเกิด. *วารสารภาษาและ
วรรณคดีไทย*. 21, 86-96.
- พิมพ์สุดา วัจนวงศ์ปัญญา. (2549). *วาทวิเคราะห์สารและความหมายของ ส.ค.ส. พระราชทาน*.
(วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยา) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)*
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. (2553). *อุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการ
สำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย*. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำเนียง มณีกาญจน์ และสมบัติ จำปาเงิน. (2542). *ศิลปะและหลักการพูดในโอกาสต่าง ๆ*.
หลักนักพูด (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เพลิดเพลินการพิมพ์.
- เสฐียรโกเศศ. (2532). *แต่งงาน: ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: แม่คามาอง.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2556). *ภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีวรรณ หัสติน. (2558). สุนทรียะในประเพณีการแต่งงาน: การวิพากษ์แบบโพสต์โมเดิร์น.
วารสารกระแสวัฒนธรรม, 16(29), 60-72.

ภาษาอังกฤษ

- Coffin, C., Lillis, T., & O'Halloran, k. (2010). *Applied Linguistics Methods: A Reader*. Oxon: Routledge.
- Dunn, C.D. (2006). Formulaic Express, Chinese Proverbs, and Newspaper Edigional: Exploring Type and Token Interdiscursivity in Japanese WeddingSpeeches. *Journal of Linguistic Anthropology*. 12(2), 153-172.
- Machin, D. and Mayr, A. (2012). *How to Do Critical Discourse Analysis*. London, California. Singapore, New Delhi: SAGE.
- Porter, J. E. (1986). Intertextuality and the Discourse Community. *Rhetoric Review*. 5(1), 34-47.
- Sroikudrua, T. (2017) "Construction of "Happiness" in Programmed Birthday Wishes: A Study in Accordance with Critical Discourse Analysis". *The 2017 Seoul International Conference on Sosial Sciences and Management-SICSSAM. (Oral Presentation)*. 7-9 February 2017. South Korea.
- Van Dijk, T.A. (1995). Discourse semantics and ideology. *Discourse & Society*. SAGE: 6(2), 243-289.